

možnost zapojit se do celosvětového projektu mapujícího Historii muzejní edukace v jednotlivých zemích.

Konference byla dle mého názoru velice dobře připravena, organizátorům se podařilo zaměřit na konkrétní témata a výzkum tak dobře, že bylo mnohdy složité rozhodnout se mezi jednotlivými sekcemi probíhajícími ve stejném čase. Z perspektivy edukátorky, sledující mezinárodní scénu a navštěvující konference více než dvacet let, mohu optimisticky konstatovat, že úroveň edukační práce se v českých muzeích ve srovnání se světem v posledních letech neuvěřitelně zlepšila. I když jsou v některých našich muzeích stále pokládány za edukaci relikvie typu křížovky, pracovní listy připomínajícího školní test či kýčovitě omalovánky, celkový přístup muzeí k edukaci má příznivý trend. V pedagogickém výzkumu, zdá se, ještě trochu zaostáváme, ale situace by se měla se vznikem nových oborů na univerzitách měnit k lepšímu. Jsem ráda, že jsem se mohla konference CECA ICOM, která je natolik prakticky zaměřena, že přináší okamžitý dopad do denní „rutiny“ odborných pracovníků, zúčastnit.

**Mgr. Markéta Formanová**

Západočeské muzeum v Plzni

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy

studentka doktorského programu

mformanova@zcm.cz

DOI: 10.14712/30298393.2026.10

## **Krátké ohlédnutí za Markétou Klosovou († 9. prosince 2024)**

PhDr. Markéta Klosová, Ph.D. (\* 1957) vystudovala brněnskou Filosofickou fakultu University Jana Evangelisty Purkyně (nyní Masarykova univerzita) a po dvouletém působení v oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český Československé akademie věd (dále jen ČSAV) se od roku 1985 jako zaměstnankyně Pedagogického ústavu J. A. Komenského ČSAV věnovala této osobnosti. Po převedení tamějšího komeniologického oddělení do Filosofického ústavu Akademie věd České republiky byla až do svého nečekaného a předčasného úmrtí jeho zaměstnankyní. Získala domácí i mezinárodní prestiž

jako mimořádně významná klasická filoložka, teatroložka a editorka díla Jana Amose Komenského. Jako zkušená editorka byla vyhledávána i odborníky stojícími mimo komeniologické bádání – připomeňme podíl na kritické edici *Starých letopisů českých* (2003).

Vynikající znalkyně latiny se uplatnila i jako pedagožka. Už od roku 1983 vyučovala tento jazyk na různých středních školách, zejména ale působila v dlouhém časovém období 1994 až 2009 na pedagogické fakultě v Praze v rámci studijního programu tehdy nově etablované katedry dějin a didaktiky dějepisu. Zde přivedla k latině několik generací studentů, kteří na ni dodnes vzpomínají jako na přesnou a přísnou vyučující. Nedílnou součástí její pedagogické práce byla i příprava učebnic *Vestibulum: praktická učebnice latiny pro studující historických oborů* (1999, 2004) a *Addenda Vestibuli: praktická učebnice latiny Vestibulum: základní gramatické tabulky, opakovací cvičení s klíčem* (2004). Učebnice, vydané Vydavatelstvím pedagogické fakulty, jsou dodnes standardem a vyžadují se pro výuku na některých vysokých školách.

Vědecky je její jméno spojeno zejména s posledními svazky edice díla Jana Amose Komenského, pro něž zpracovávala jak edice latinských textů (první svazek korespondence 26/I), tak i náročné redakce komentářů (svazek 15/IV obsahující části celku *Opera didactica omnia*, svazek 19/I a 19/II obsahující první části nejrozsáhlejšího Komenského díla *Consultatio catholica*). Její erudice ji opravňovala i k redigování celých svazků (19/II a 26/II). V poslední době intenzivně pracovala jako jediný editor na svazku *Consultatio catholica* 19/III, obsahujícím edičně mimořádně náročné texty *Mundus materialis* a *Mundus artificialis*. Nyní oba tyto texty zůstanou osiřelé, bude velmi těžké práci Markéty Klosové nahradit a dovést svazky k publikování. Svůj zájem o dramaturgii raného novověku zúročila v řadě příspěvků na domácích i mezinárodních konferencích a završila monografií *Komenského divadelní svět* (2016).

S Komenským úzce souvisí i její bohatá a oceňovaná překladatelská činnost publikovaná jak časopisecky, tak knižně. Věnovala se jí dlouhodobě a systematicky od počátku devadesátých let, kdy se podílela na monumentálním překladu Komenského *Consultatio catholica* již zmíněnými částmi *Mundus materialis* (*Svět hmotný*) a *Mundus artificialis* (*Svět lidské dovednosti*). Připomeňme jen vyhledávaný překlad raných Komenského pansofických spisů *Pansophiae praeludium* (*Předehra pansofie*) a *Conatuum pansophicorum dilucidatio* (*Objasnění pansofických pokusů*). Ještě v roce 2024 vydala rozsáhlý a metodologicky náročný překlad Komenského dramatických děl z jeho lešenského období *Diogenes*

*Kynik znovu naživu a Patriarcha Abraham* v knížce připravené nakladatelstvím Filosofia jako první svazek edice *Comenius*. Vyplnila tak jedno z dlouho pocítovaných desiderat. Nepřekládala jen Komenského, skvělou práci odvedla i při překladu spisu *Valeriána Magni O světle mysli a jeho obraze* (2016), který již dříve připravila spolu s Josefem Bartoněm jako kritickou edici pro knižní vydání Polské akademie věd (1994). Další její překlady byly vydány časopisecky i ve sbornících.

Markéta Klosová zanechala v komeniologickém oddělení hluboké stopy jako nesmírně precizní redaktorka a mimořádná znalkyně latiny doby Komenského, její místo je vlastně nenahraditelné. Budou nám scházet ale nejen její rozsáhlé znalosti a přesné korektury, ale také charakteristický sarkastický humor, který ji neopustil ani při jejím posledním pobytu v nemocnici.

**Mgr. Tomáš Havelka, Ph.D.**

Filosofický ústav Akademie věd České republiky, v. v. i.  
havelka@flu.cas.cz

DOI: 10.14712/30298393.2026.11